

[Arbejdsministeren]

på vejen dertil, men vi skal ikke gøre det på den af hr. Kaj Poulsen foreslåede hasarderende facon.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Vi skal ikke foretage os noget hasarderet i nogen som helst retning. Vi må konstatere, at asbesten er farlig. Ministeren er enig i, hvad Arbejds miljørådet skriver, men ministerens bud på, hvordan vi løser problemerne, er absolut intet at gøre.

Ministerens skriver i sin bekendtgørelse, at såfremt vi skal videre her, er det et anerkendt prøvelaboratorium, der skal kunne godkende det. Ministeren har intet anerkendt prøvelaboratorium, som skal kunne anvise vejen frem. Ministeren vil ingenting. Det er det sædvanlige reklamebrøl fra marketingsmedarbejdere og ikke andet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 46 af Estrup (RV) (se foran) vedtoges med 67 stemmer (KF, V, RV, CD, KRF, FP og Steenholdt (Grøn.)); 57 (S, SF og VS) stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 45 af Kaj Poulsen (S) (se foran).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 218:

Forslag til lov om ændring af lov om social pension. (Forhøjelse af pensionstillægget).

Af socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen).

(Fremsat 18/3 87).

Sammen med denne sag foretoges den sidste på dagsordenen opførte sag, nemlig:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 219:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Forhøjelse af beløb til personlige fornødenheder).

Af socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen).

(Fremsat 18/3 87).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Mette Groes (S):

Socialministeren foreslår, at pensionerne reguleres med 1,2 pct. svarende til 71 kr. mere for enlige og 77 kr. mere for samgifte i pensionstillæg pr. måned.

Ministeren forklarer i bemærkningerne, at pensionisterne procentuelt har haft en større stigning i de udbetalte beløb i perioden 1983-87 end lønarbejdere og tjenestemænd, idet pensionisternes udbetalte beløb steg med 24,2 pct. mod lønarbejdernes 20,0 og tjenestemændenes 14,2.

Det er muligvis korrekt. Vi vil godt dykke lidt mere ned i tallene, men selv om der skulle være tale om korrekte tal, er de jo ikke udtryk for, at folkepensionisterne fik for meget, eller at lønmodtagerne fik nok. Et givet beløb får det i øvrigt til at stige kraftigere i en lille folkepension end i en høj arbejdsindtægt, fordi det står i forhold til et mindre beløb. Det er ikke det samme, som at købekraften er voldsomt stigende.

Det er en kendsgerning, at de 71 kr. nærmest betegnes som en fornærmelse mod folkepensionisterne, og det er ikke særlig mærkeligt, for der kan knap nok blive til en god middag med et hyggeligt glas rødvin eller den snaps, som ministeren også finder så sund. En pension på 3.852 kr. om måneden for enlige og 3.638 kr. for gifte er ingen herregård, og der skal mange grøddage til, før pensionisten kan unde sig selv blot en enkelt bytur eller en anden fornøjelse.

Vi støtter naturligvis ideen i at forhøje pensionen, men forbeholder os ret til at arbejde videre med at få den op, hvor den hører hjemme, og vi henviser i den forbindelse til vort eget pensionsreformforslag.

Ministerens foreslår, at lommepengene stiger i takt med de ændringer, hun foreslår i pensionslovgivningen. De skal selvfølgelig også reguleres opad, men jeg vil godt minde om Socialdemokratiets forslag om, at dob-

[Mette Groes]

beltpegebegrebet skal falde helt væk, og at pensionisterne skal have mulighed for at råde over deres egen pension, når de er på plejehjem, og ud af den betale til udgifter, som de synes de vil være med til at dække.

Da vi beregnede dette forslag i sin tid, viste det sig, at pensionisterne ville komme op på et lommepegebæleb på 1.500 kr. om måneden. Det ville jo være betydelig bedre end det, som ministeren foreslår, men vi må nok se i øjnene, at vi ikke i dag kan få en sådan lovændring igennem, og vi vil da støtte ministerens forslag, indtil lovændringen kommer igennem.

Lizzie Lichtenberg (KF):

Som følge af overenskomstfornyelserne på arbejdsmarkedet kan Det Konservative Folkeparti støtte det indgåede forlig med Det Radikale Venstre og dermed socialministerens lovforslag, der er til behandling i dag. Lovforslaget drejer sig om en forhøjelse af de sociale pensioner, så forholdet mellem pensioner og lønninger bliver reguleret.

Pensionerne skal stige med 8,8 pct. i perioden, det vil altså sige den 2-årige, hvis udviklingen skal svare til udviklingen på arbejdsmarkedet, og det medfører, at der må ske en særlig regulering af pensionerne nu på 1,2 pct. En regulering på 1,2 pct. svarer til en samlet forhøjelse på ca. 510 mill. kr. årlig. Det foreslås, at forhøjelsen udelukkende gives på pensionstillægget. Det betyder, at knap 600.000 pensionister uden eller med mindre ekstraintægter tilgodeses i særlig grad. Dette svarer til, at der også på arbejdsmarkedet er givet mest til de lavtlønnede.

Forhøjelsen sker med virkning fra 1. april 1987. Det vil betyde, at pensionstillægget forhøjes med 852 kr. for enlige og 924 kr. for samgifte pensionister årligt. Ved at forhøje pensionen forholdsvis mere for samgifte pensionister tages et skridt på vejen til ens pensioner til gifte og enlige. Den samlede folkepension for en enlig pensionist uden ekstra indtægt vil herefter andrage 46.224 kr. om året, og for to samgifte pensionister vil pensionen være 87.312 kr. om året.

Den måde at fordele velstandsreguleringen på supplerer godt det forslag om at hæve grænserne for indtægtsnedtrapningen, dvs. lettelse af samspilsproblemerne, som blev fremsat den 3. december 1986. Dette forslag

kommer de pensionister til gode, der har mindre indtægter ved siden af pensionen.

Nu syner beløbene 71 og 77 kr. om måneden ikke af meget, men det er vigtigt at holde sig for øje, at denne regulering kun er det mindste af reguleringen i den 2-årige periode, som lønnen i denne overenskomstperiode er aftalt for. Den langt større del af den dyrtidsregulering, der udløses, vil blive på 7,6 pct. eller 3,3 mia. kr. om året. Den samlede pris for overenskomstfornyelsen på pensionistområdet er derfor tæt ved 4 mia. kr. om året, nemlig 3,3 mia. kr. i dyrtid og ½ milliard i velstandsregulering. Omsat i tal for den enkelte pensionistkategori vil det betyde 371 kr. om måneden for de samgifte pensionister hver for sig og 360 kr. for den enlige pensionist, så også ad den vej er de samgifte pensionister nu på vej til at indhente de enlige i pensionsydelse.

Men velstandsreguleringen er ikke den eneste ændring og forbedring, der er lagt op til for pensionisterne. Gennem ældrepakken, den række lovforslag, der blev fremsat i Folketinget i december 1986, er der foreslået forbedringer for pensionisterne for henved 2 mia. kr. om året. På grund af udgifternes størrelse bliver forslagene gennemførelses-takt strakt over en kort årrække, fra 1. januar 1988 til 1995, med en tilsvarende strækning af udgifterne. Forbedringerne tager markant fat på en række problemer, der har været på ældreområdet i årevis. Det drejer sig om samspilsproblemet, og det er det, der er taget fat på her. Med de nævnte reguleringer, knap 4 mia. kr. for velstandsregulering og 2 mia. kr. for ældrepakken, er der i den forudselige fremtid lagt op til pensionsforbedringer m.v. for 6 mia. kr.

Regulering af ydelser til fornødenheder må jo følge efter, da vi endnu ikke har afskaffet det, der i folkemunde hedder lommepegesystemet, men jeg håber, at såvel denne lovgivning som ældrepakken vil blive gennemført, således at man kan forbedre pensionerne.

Hanne Severinsen (V):

I Venstre vil vi naturligvis støtte dette forslag. Jeg skal ikke gentage, hvad der allerede er blevet sagt af den konservative ordfører, blot føje til, at man skal huske på i den debat, der har været om de såkaldte 71 kr., at

[Hanne Severinsen]

det er ikke 71 kr. alene. Der er tale om, at man stadig har dyrtidsregulering, og derfor er det 371 kr., vi i virkeligheden taler om.

Dertil kommer, hvad jeg synes er meget vigtigt, at pensionisterne i den forløbne periode har haft en reallønstilligning, der er langt højere end andres. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, er der tale om, at pensionerne er steget med 24,2 pct. For en LO-arbejder er der tale om, at den gennemsnitlige lønstigning ligger på 20,2 pct. og for en tjenestemand på 14,2 pct.

Dette løft, som pensionisterne herved har fået i forhold til øvrige grupper, synes jeg der kan være meget rimelighed i, men det løft bibeholdes, og det, der nu sker, er, at man derudover sikrer, at den forbedring, der er kommet på arbejdsmarkedet, også slår igennem på pensionerne. Derfor synes jeg, at det har været lidt trist at se, hvordan nogle blade har pustet til ilden ved at sige: hvad betyder dog sølle 71 kr.? Der er trods alt tale om, som netop den konservative ordfører så udmærket fik gjort rede for, at 6 mia. kr. i alt bliver brugt på dette område.

Man kan sige, at de penge, vi taler om i dag, absolut ikke er de fleste, men de er altså med til at understrege, at vi alvorligt mener, at selv om pensionisterne fik et løft i forhold til de øvrige grupper, skal de fortsat have det løft, selv om man har fået forbedringer på arbejdsmarkedet.

Birthe Hansen (SF):

Når socialministerens partifælle hr. Arne Melchior i en radioudsendelse lørdag den 21. marts 1987 med emnet: »Hvad har vi råd til?« kan sige, at udgifterne til en Storebæltsbro og et hybridnet kun er småkager fordelt over en årrække, kan vi vist godt være enige om, at udgifterne til forhøjelsen af folkepensionerne er mere end mikroskopiske set i denne sammenhæng: hvad har vi råd til.

Det er netop her, hele problemet ligger. Pensionisterne har i årevis ladet sig spise af med en folkepension, der simpelt hen er for ringe. Lad så være med at tro, at der blandt pensionister er forståelse for, at de 24,2 pct., som pensionerne i årene fra 1983 til 1987 er steget med, skulle udgøre en reel forbedring af pensionisternes økonomiske vilkår, samt at denne særlige regulering som forslaget indeholder, og som skal sikre, at pensionsud-

viklingen fra 1987 til 1989 kommer til at svare til arbejdsmarkedsforholdene, er en forbedring, der er værd at tale om, endsige råbe hurra for.

Selvfølgelig siger vi ikke nej til forslaget, men vi kan ikke være det bekendt. Det er de sidste af en generation, der hele livet har skullet spare, og for hvem en privat opsparring har været umulig. Det er de samme pensionister, der har måttet betale fuldt ud for deres børns uddannelse og betale for det vel-færdssamfund, vi andre profiterer af.

Hele 3.852 kr. kommer folkepensionen til at udgøre i resten af 1987. Knap 600.000 pensionister vil få dette formidable beløb til at leve, eller skal jeg hellere sige overleve for. Men hvad er også en folkepensionist værd set fra toppen af en Storebæltsbro?

Aase Olesen (RV):

Der kan i denne tid holdes mange indigerede taler om folkepension og andre pensioner. Jeg tror, det er vigtigt at gøre sig klart, at ikke noget samfund kan bære at udbetale mere i pension, end hvad der svarer til en disponibel indtægt blandt de mennesker, der arbejder.

Det er flere år siden, at Budgetdepartementet gjorde opmærksom på, at en familie med et par børn havde en mindre disponibel indtægt end et folkepensionistægtepar. Derfor kan det ikke hjælpe, at vi stiller os op her og er meget forargede over, at den forhøjelse, der kommer nu, er utilstrækkelig. Lige gyldigt hvordan vi vender og drejer det, skal penge komme et sted fra.

Da vi i 1982 blev præsenteret for regeringens forslag om at fjerne dyrtidsreguleringen og gå ind i en lovfæstet regulering af de sociale pensioner, protesterede vi. Vi fik flertal for i Folketinget, at man skulle fastholde dyrtidsreguleringen sammen med i øvrigt Statens Uddannelsesstøtte, mens man på alle andre områder, løn, dagpenge osv., gik ind for en ved lov fastsat regulering.

Selv om denne regulering ikke har været overholdt til punkt og prikke, har det dog stadig været sådan fra 1983 og til i dag, at reguleringen af folkepensionerne og Statens Uddannelsesstøtte har været bedre, alt andet lige, end den udvikling, der er sket for lønningerne.

[Aase Olesen]

Tallene har været nævnt, og jeg skal ikke repetere dem. Men vi har ikke ønsket at udhule det »forspring«, som pensionerne hermed har fået foran arbejdsmarkedet. Tværtimod ønsker vi at fastholde det, men derefter mener vi, at pensionerne nu skal reguleres med samme procent, som man kan regne sig frem til som et gennemsnit af arbejdsmarkedets.

Jeg synes nok, at den diskussion, der har været ført i pressen om de 71 kr., – den har været nævnt her flere gange – er temmelig forvreden, så meget mere som adskillige læserbrevsskribenter taler om, at det er 71 kr. minus skat. De mennesker, der får 71 kr., er de mennesker, der ikke har andre indtægter end folkepensionen og deres pensionstillæg, og der er tale om enlige pensionister uden anden indtægt, og de betaler som bekendt ikke skat i dette land, og det har man heller ikke tænkt sig at de skulle gøre i den kommende overenskomstperiode. Så det er altså helt ved siden af at tale om, at det er 71 kr. minus skat.

Man kan mene, at velstandsreguleringen på de 71 kr. ikke er værd at have med at gøre. Det er der så ikke noget at sige til, men jeg går ud fra, at der ikke er nogen, der frivilligt vil aflevere dem igen. Det er i hvert fald vigtigt at sige, at der ikke den 1. april, men den 1. oktober falder to dyrtidsportioner, og de er en 75 kr. værd. Derudover vil der på de følgende to reguleringstidspunkter falde yderligere 75 kr. om måneden til pensionisten. Det betyder altså, at man, når vi når hen til den 1. oktober 1988, har fået den forhøjelse, som allerede har været nævnt, på 371 kr. for den enlige pensionist og 360 kr. for hver af to gifte pensionister. De 371 kr. til den enlige pensionist er stadig væk en skattefri forhøjelse, og det betyder dog noget, al den stund de øvrige forhøjelser, vi kan tale om, er forhøjelser for folk, som skal betale skat, hvad enten de får dagpenge eller løn.

Der har været sagt meget om pensionisternes forhold her. Mange af de henvendelser, vi får i disse dage, tager deres udgangspunkt i, at man med de forhøjede vurderinger også har fået forhøjede ejendomsskatter. Derfor vil jeg sige også i dag, selv om det ikke vedrører dette, at vi har en regel om, at pensionister helt uanset indtægt i øvrigt bare på grund af et alderskriterium kan få indefrosset

deres ejendomsskatter. Det kan man vælge eller lade være at vælge, men de stigende ejendomsskatter kan ikke bruges af pensionister som et argument for, at denne forhøjelse bliver ædt op. Det er en regulær forhøjelse ud over dyrtidsreguleringen, og det kan man ikke bortforklare med aldrig så mange forkerte oplysninger.

Bente Juncker (CD):

Den regulering af folkepensionen, der finder sted nu og de kommende to år frem, har vakt masser af opmærksomhed, fordi man alene har rettet opmærksomheden mod de 71 kr. i den såkaldte velstandsregulering. Var der alene tale om de 71 kr., kunne man sige, at det ikke synede af meget i hvert fald for den enkelte pensionist. Men det er der jo heller ikke kun tale om. Der mangler, at dyrtidsreguleringen også medregnes i den næste 2-årige periode. Denne regulering udgør ca. 3,3 mia. kr., og det fordeles på de enkelte pensionistgrupper, som vi har hørt, med 360 og 371 kr. om måneden.

Derudover synes jeg, det er værd at bemærke, at pensionisternes organisation ikke er uenig i selve beregningen af velstandsreguleringen.

Den samlede pris for overenskomstfornyelsen på pensionistområdet er derfor tæt ved 4 mia. kr. Derudover er der fra regeringens side taget hul på en række problemer, som skal løses for pensionisterne. Jeg tænker her bl.a. på samspilsproblemerne, der indgår i ældrepakken, og som betyder forbedringer på ca. 2 mia. kr. om året. Alt i alt er der inden for en nær fremtid lagt op til forbedringer for pensionistgruppen på omkring 6 mia. kr.

Vi synes i CD, at tingene går den rigtige vej, og med hensyn til det andet forslag, om lommepengene, kan vi tilslutte os det også.

Kofod-Svendsen (KRF):

Det, lovforslaget handler om, er, at det forspring, som pensionisterne har fået gennem de foregående fire år i forhold til henholdsvis en LO-arbejder og en tjenestemand, bliver bevaret. Man kan drøfte kroner, og man kan drøfte øre, men det er et princip, det handler om, og det er et rigtigt og et godt princip. Vi sikrer os ved denne velstandsregulering, at pensionisterne sammen med dyr-

[Kofod-Svendsen]

tidsreguleringen får samme reallønsudvikling som de overenskomster, som er indgået henholdsvis på det private og offentlige arbejdsmarked, betinger. Det princip tilslutter vi os.

Pia Kjærsgaard (FP):

Så skal Folketinget til at vedtage, at pensionisterne skal have 71 kr. mere om måneden, uanset hvad der så ellers er blevet sagt heroppe fra denne talerstol. Så må jeg spørge ministeren, om hun ikke læser læserbrevene i aviserne i øjeblikket, så ministeren er bekendt med, at der er stor, stor utilfredshed blandt pensionisterne, der ikke vil finde sig i at blive spist af med et så lille beløb.

Vi har ikke råd, siger socialministeren. Det koster penge, og så skal vi kræve dem op i skatter og afgifter.

Nej, naturligvis skal vi ikke det, men vi skal spare på nogle overflødige offentlige udgifter som til f.eks. hybridnet og Storebæltsbro. Det har været fremført før her fra talerstolen, og deri er Fremskridtspartiet helt enig. Vi skal sørge for, at de svage i vores samfund får bedre økonomiske vilkår, end de har i øjeblikket, og de svage i vores samfund er efter Fremskridtspartiets mening pensionisterne.

Under socialministerens ministerium er det i forbindelse med skattereformen vedtaget, at børnefamilierne skal have 5.000 kr. mere pr. barn, endda skattefrit. Det er der åbenbart råd til. Folketingsmedlemmernes lønforhøjelse var der også rigelig råd til, 37 pct., når der nu skal tales om procenter, for det gør man i dette forslag. Man taler meget om procenter, og det kan jeg godt forstå med disse små beløb. Der virker procenter måske, som om det er lidt mere, end det i virkeligheden bliver til, men det drejer sig om, hvor meget pensionisten får udbetalt pr. måned, og det beløb er nærmest at gøre grin med folk.

Pensionister er mennesker ligesom alle os andre, selv om der er nogle, der ikke rigtig vil indse det. Kan man så være bekendt at byde dem, at der er nogle, der skal skrive, om de nu skal lade sig skille, for så får de lidt mere i folkepension? Kan man egentlig være det bekendt, som pensionisterne gør nu: de skal til at starte pensionisternes oprør for at få politikerne til at vågne op?

Alle politiske partier og politikere siger, at de gerne vil være med til en forbedret folkepension. Dette er også en forbedring, det kan man vel ikke sige andet – der bliver da ikke trukket fra i det mindste – men det er så lille en forbedring, at det er lige før, man skammer sig over at være med til at vedtage sådan noget skidt. Naturligvis siger Fremskridtspartiet ja, fordi 71 kr. immervæk er mere end 0 kr., som det også er blevet fremført.

Når man siger, at pensionister er ganske almindelige mennesker, skal de altså betale alle de andre udgifter, som vi andre også betaler. Der skal ikke ret meget til oven i folkepensionen, før man ikke kan få de forskellige tilskud, og det synes vi at man bør tænke på. Der er enorme udgifter bl.a. til energien, som pensionister også skal være med til at betale.

Fremskridtspartiet har som bekendt et forslag liggende i socialudvalget, som vi naturligvis forventer kommer til afstemning, inden samlingen er slut. Vi ved godt, at der langt fra er flertal. Faktisk har vi ikke fået tilslutning til det fra nogen partier, men vi vil lade det følges med ministerens forslag og se, hvordan det udvikler sig.

Men vi giver naturligvis tilslutning til disse lovforslag.

Tinning (VS):

Der er mange pudsigheder i denne debat. En af dem er, at man først fjerner dyrtidsreguleringen for stort set alle mennesker, der er afhængige af den slags i dette land. Derefter giver man sig til at prale af, at der var nogle, man undtog for det indgreb. Jeg synes, det er helt fint, at pensionerne dyrtidsreguleres, men jeg synes ikke, der er nogen grund til at prale af det, for den eneste grund til, at man hele tiden kan hive det frem, er lige præcis, at man har taget dyrtidsreguleringen fra nogle andre. Derfor er det selvfølgelig rigtigt, når nogle taler om, at det drejer sig ikke om 71 kr., men om 371 kr. og 360 kr.

Det er også lidt pudsigt at høre Socialdemokratiets ordfører i disse pensionsdebatter. Det får mig altid til at tænke på, hvordan det mon kan være, at pensionerne ligger så relativt lavt efter mange år med socialdemokratiske regeringer.

[Tinning]

Også fru Aase Olesen dyrker en disciplin, som er ret udbredt i socialpolitiske debatter. Det er stort set altid muligt at finde nogle, der har det værre end den gruppe, vi taler om. Kan man ikke finde på andet, uanset om vi diskuterer langtidssyge eller kontant-hjælpsmodtagere eller børnefamilier eller pensionister, er der altid en eller anden institution et eller andet sted, der har regnet ud, at der er skam nogle, der har det meget værre. Det er selvfølgelig rigtigt. Man kan sagtens finde nogle familier med et par børn, som har mindre til rådighed end pensionisterne. Jeg mener bare ikke, det kan være noget argument for, at pensionerne ligger, hvor de ligger.

En pudsigheid til, synes jeg, er denne her med sampilsproblemet. Her peger ministeren i sine bemærkninger på, at vi gør specielt noget for dem helt uden eller med mindre indtægter, og på den måde opnår vi en slags sammenhæng med regeringens forslag til løsning af sampilsproblemet. Det er jo forslag, der især kommer pensionister med ekstraindtægter til gode. Det er sådan set rigtigt nok, men det, der er vigtigt, synes jeg, er, at her drejer det sig altså om en regulering, som svarer til en samlet forhøjelse på 500 mill. kr. om året, og det andet koster noget med 1,7 mia kr., så det, der ligger i regeringens samlede udspil, er altså, at man gør en hel del mere for de forholdsvis velstillede, end man gør for de forholdsvis dårligt stillede pensionister. Man fører fordelingspolitik mellem pensionistgrupperne, og man fører denne fordelingspolitik i præcis modsat retning af det, VS ville gøre, hvilket ikke kommer bag på hverken VS eller pensionisterne formentlig.

Vores egen holdning er selvfølgelig, at bedre sent end aldrig og lidt er bedre end ingenting, så derfor stemmer vi selvfølgelig for det i sidste ende.

Jeg vil godt slutte med at sige, at fru Aase Olesen har selvfølgelig ret i, som fru Aase Olesen holder af at pege på i pensionsdebatterne, at pengene gror ikke på træerne. Sagt på en anden måde, vi kan ikke bare bevilge enorme pensioner, hvis der ikke er en eller anden form for dækning for det.

Vi har fremsat vores eget forslag om en ordentlig regulering af pensionerne, men vi har også peget på, at man burde gribe ind over for de private pensionsordninger, som

er skattebegunstigede, for på den måde at få fat i nogle midler, som kunne bruges til det, der burde gøres, nemlig at hæve niveauet for de i forvejen dårligt stillede pensionister betydelig mere, end det er tilfældet her.

Men som sagt er dette en smule den rigtige vej, så vi støtter det da, men uden den store begejstring.

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg vil gerne takke samtlige ordførere for velvilje til at stemme for forslagene, men – som jeg fornemmede det – unægtelig ud fra lidt forskellige motiver. Det ser da i hvert fald ud til, at disse forslag kan få en rimelig hurtig gang gennem Tinget, hvad der også teknisk set er ønskeligt, men det er en anden sag.

Jeg synes, jeg har haft rig anledning til at ytre mig om disse forslag i den seneste uges tid. Det er da klart, at man kan vælge at betragte dette som et forslag om 71 kr., men man kan også vælge at betragte det som et forslag om 4.452 kr., hvilket udgør udviklingen for en enlig pensionist i de næste to år. Sådan kan vi vende og dreje det, og det gør vi så også.

Naturligvis drejer hele debatten sig grundlæggende om, at et mindretal i Folketinget, som i øjeblikket ikke har det økonomiske ansvar for en finanslov, føler, at man kan lave et dramatisk løft i pensionerne, og at et flertal, der er det samme som det, der har et økonomisk ansvar for en finanslovs sammenhæng, ikke føler det. Det kan vi så se på om nogle år, hvis de roller skulle være byttet om. Det kan blive ganske interessant.

Fru Mette Groes henviste til Socialdemokratiets eget folkepensionsforslag, og det er sådan set meget rimeligt. Jeg synes, man i den betragtning lige skal tage med, at Socialdemokratiet også arbejder med en indtægtsregulering af folkepensionen. Det er da værd at huske; når man ser læserbreve om det, kan man godt forestille sig det antal, der ville komme om det. Men det var nu ikke så meget det, jeg ville nævne, men fru Mette Groes sammenlignede det selvfølgelig meget lille kronebeløb, som de såkaldte lommepenge på plejehjemmene her bliver forhøjet med, med det forslag, som Socialdemokratiet havde fremme om at afskaffe lommepengebet og udbetale pensionen. Det er ikke nogen

[Socialministeren]

fair sammenligning. Fru Mette Groes ved udmærket godt, at regeringen også har fremsat forslag om at opmuntre kommunerne til at udbetale pensionen til pensionisterne i stedet for lommepengebeløbet. Efter regeringens regnestykke ville det også betyde forbedringer for alle, men for de dårligst stillede ville det betyde mere end en fordobling af lommepengebeløbet, så det er to usammenlignelige størrelser.

Til hr. Tinning vil jeg blot sige, at det er da rigtigt, at samspilsproblemet også kommer nogle pensionister til gode, som har en behagelig indtægt ved siden af pensionen, men formålet med samspilsproblemløsningen er først og fremmest at hjælpe de pensionister, som lige akkurat har 15.000 eller deromkring i ekstraindtægter, og som i virkeligheden i masse af tilfælde er dårligere stillet end dem, der ingenting har ved siden af pensionen. Det kan gøres op i kroner og øre, fordi de såkaldte frynsegoder faktisk er mere værd end det beløb. Så det er altså ikke et spørgsmål om, at denne regering ønsker at udbetale store sociale ydelser til velstillede pensionister. Det er et spørgsmål om at redde først og fremmest en lavtlønsgruppe, der har en lille indtægt ved siden af pensionen, og som bestemt ikke har glæde af den, men bliver straffet for den, i land på en mere rimelig måde. Men jeg vedstår gerne, at vi netop fremhæver balancen mellem de to ting, men jeg vil godt lige understrege, at samspilsproblemet ikke er et spørgsmål om at løse velhaveres problemer.

(Kort bemærkning).

Birthe Hansen (SF):

Jeg vil godt sige til socialministeren, at jeg synes, ministeren kommer lidt nemt om ved det ved at sige, at man er økonomisk uansvarlig, bare fordi man måske ønsker at prioritere f.eks. en højere folkepension frem for en Storebæltsbro eller et hybridnet. Jeg synes ikke, at det er en helt rimelig konklusion at komme til, at dermed er et parti økonomisk uansvarligt.

Mette Groes (S):

Jeg vil blot sige til ministeren, at netop det forhold, at vi arbejder med en indtægtsregulering i vores socialreformforslag, gør, at vi

med sindsro kan gå ind for, at pensionerne øges mere, end regeringen vil.

Så var der spørgsmålet om, hvorvidt det var fair at sammenligne det lommepengebeløb, som man forhøjer ved lovforslaget, med det forslag, Socialdemokratiet har fremsat om at afskaffe lommepengebegrebet. Det synes jeg da nok det er, for jeg er godt klar over, at ministeren er nødt til at gøre det på denne måde, når hun ikke er blevet færdig med at vurdere, om det er rimeligt at afskaffe lommepengebegrebet.

Men derfor synes jeg også, jeg har lov til at sige, at det havde været bedre, om man var blevet færdig med det og havde arbejdet det så meget igennem, at det var blevet virkelighed for nogle flere plejehjemsbeboere.

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Bare den bemærkning til fru Mette Groes, at det faktisk ikke er et udtryk for, om jeg er blevet færdig med mine overvejelser om, hvorvidt det er godt eller skidt at afvikle lommepengebeløbene og udbetale pensionen. Men vi har bare et grundlæggende forskelligt syn på, hvordan man skal gøre den slags ting.

Socialdemokratiet vil gerne have en lov, der er fastlagt for alle plejehjemsbeboere fra den og den dato. Regeringen mener, at vi bør have mulighed for at tage hensyn til, at der kunne være kommuner, hvor personalet eller beboerne måske ikke synes, at det lige i deres tilfælde var en rigtig idé. Vi har ikke ønsket at gøre en lang række gamle mennesker ulykkelige – mennesker, som har været vant til at have det lommepengebeløb, og som vil modsætte sig enhver ændring i deres tilværelse, for når man er 92, har man ret til at sige: jeg vil ikke med i en ny ordning!

Vi ønsker at lave en forsøgsordning i de to år af hensyn til kommunerne, ikke fordi jeg er i tvivl om, at udbetalingen af pensionerne er det rigtige system, med fordi vi ikke vil gennemføre den hen over hovedet på alt og alle. Vi vil tage hensyn til, at der kan være pensionister, som ikke kan administrere det, og som simpelt hen ikke ønsker at være med. Og det synes vi de skal have lov til.

(Kort bemærkning).

Erik B. Smith (S):

[Erik B. Smith]

Nu skal man ikke bebrejde socialministeren, at hun synes, at en idé, Socialdemokratiet fostrede i begyndelsen af denne regeringsperiode, er en god idé.

Jeg synes derimod, det er lidt kedeligt, at socialministeren, der dengang var kulturminister, og som givet havde meget travlt som kulturminister, refererer det forslag, Socialdemokratiet fremsatte, på en sådan måde, som ville vi afskaffe enhver form for lomme penge. Faktisk indeholdt beslutningsforslaget et forslag om, at kommunerne for hvert enkelt plejehjem skulle fastsætte en forretningsorden, hvori man tog stilling til, om det pågældende plejehjem skulle udbetale pensionen til beboerne, hvor meget der skulle være bundet i faste ydelser, hvor meget man skulle trække, osv., og vi havde aftalt det med Sammenslutningen af Socialudvalg, ligesom vi havde talt med kommunerne om det. Den daværende socialminister syntes, det var en usædvanlig dårlig idé. Der blev henvist til, at man måtte prøve at se på, hvad forsøgene viste, osv.

Vi har med glæde set, at denne socialminister synes, det er en god idé, og vi bakker ministerens initiativer på området op. Men det er vel ikke helt rimeligt at sige, at det var noget, vi bare ville afskaffe, færdig, uden nogen form for overvejelser i øvrigt. Vi vidste godt, at der var plejehjem, hvor beboerne havde det så dårligt, at de i realiteten ikke havde nogen fornemmelse af, om de fik penge eller ej. Dem ønskede vi naturligvis ikke at forulempe, ligesom personalegruppen heller ikke skulle have ekstra arbejde. Kun denne lille korrektion.

Jeg tror, at de fleste andre af dem, der er til stede her i salen, kender forslaget, for de fleste var ordførere på det. Men jeg synes det var meget godt at komme med denne lille rettelse af hensyn til ministeren.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

I anledning af fru Mette Groes' bemærkning om indtægtsregulering og Socialdemokratiets forestilling om, at en indtægtsregulering af folkepensionens grundbeløb vil føre til forhøjede pensioner, vil jeg ikke lade lejligheden gå fra mig til at slå fast, at Det Radikale Venstres og Socialdemokratiets politik dér adskiller sig grundlæggende. Det bliver

over vores lig, at man indtægtsregulerer folkepensionens grundbeløb. Tværtimod vil vi fastholde det.

Det, som Socialdemokratiet foreslår, fører i sidste ende til, at der ikke er noget, der hedder private pensioner, for det kan ikke betale sig at spare op til sin egen alderdom, når man i takt dermed får reduceret den offentlige folkepension.

Det synes jeg er alvorligt, og jeg synes, at pensionisterne bør bide mærke i, at det er det, der er Socialdemokratiets langsigtede mål.

(Kort bemærkning).

Mette Groes (S):

Vi kender jo fru Aase Olesens holdning til vort pensionsreformforslag, og jeg vil gerne sige, at det jo er sådan, at man skal op på 283.000 kr. i indtægt, førend folkepensionen er faldet væk, så det synes jeg ikke er katastrofalt i spørgsmålet om opsparing. Men det er helt rigtigt, at vi har forskellig politisk opfattelse i spørgsmålet om, at det skulle være så forfærdeligt, at man ikke med fordel kan få en privat pensionsordning.

Men når fru Aase Olesen sagde, at der var mange forkerte argumenter i denne debat, vil jeg ikke undlade at nævne, at hun faktisk selv fremførte et af dem, nemlig om skatten, for det er rigtigt nok, at en pensionist, der har pensionstillæg, ikke betaler skat på grund af det dobbelte personfradrag, men der er bare det, at en stigning i ejendomsvurderingerne medfører en stigning af ejendomsbeskatningen og også af lejeværdien af egen bolig. Derved påvirkes socialindkomsten og muligheden for at få pensionstillæg, personligt tillæg og hjælpemidler, og det vil sige, at pensionisternes situation i meget høj grad er afhængig af ejendomsvurderingen.

Fru Aase Olesen var også en lille smule skeptisk med hensyn til, i hvilket omfang pensionisternes pension faktisk blev udhulet. Det synes jeg godt man kan sige den bliver, for pensionisterne har ofte meget store opvarmningsudgifter i de huse, de bor i, og disse udgifter stiger i takt med momsen og skatten på olie f.eks. Dertil kommer, at den regulering, pensionisterne får af deres pension, kommer, efter at alle disse udgifter er steget, og det vil sige, at de faktisk hele tiden er i den situation, at de har større og større ud-

[Mette Groes]

gifter, mens belønningen i form af en regulering udsættes, således at det faktisk er vældig svært for dem at få det til at løbe rundt.

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg lader mig meget gerne belære af hr. Erik B. Smith om forgangne tiders lovforslag. Jeg synes bare, det er en lille smule urimeligt, at man så skal have disse lidt nedladende bemærkninger om, at man ikke som minister har afsluttet sine overvejelser. Jeg synes, det er en vældig god idé at udbetale pension til pensionister, men jeg synes også, det er en vældig god idé, at vi løfter denne ordning ud af en forsøgsparagraf og sætter den ind i loven for derved at skubbe til. Der er en økonomisk gulerod for kommunerne og beboerne i at gøre det, fordi pensionerne giver et større beløb til egne fornødheder.

Derved har jeg sådan set erklæret min holdning til det, men jeg ser ikke nogen ulykke i, at man efter to år overvejer ordningen og konkluderer, at det er muligt, at den skal gøres helt permanent og lovfæstet.

(Kort bemærkning).

Birthe Hansen (SF):

Jeg vil gerne spørge fru Aase Olesen, om de Radikale stemte for eller imod, da man indførte en graduering af grundbeløbet for de 67-69-årige folkepensionister, der har arbejdsindtægt ved siden af.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

Det sidste kan jeg meget nemt svare på: vi undlod at stemme, for vi var modstandere af det, men så vidt jeg husker, stemte SF for; i hvert fald gjorde Socialdemokratiet det. Socialdemokratiet og regeringspartierne gennemførte indtægtsreguleringen af folkepensionens grundbeløb for mennesker, der tjener penge fra det 67. til det 70. år. Det er vi modstandere af, og derfor stemte vi ikke for det.

Fru Mette Groes bemærkede, at ejendomsværdien stiger. Dertil vil jeg gerne sige, at jeg nok nævnte ejendomsskatterne, men ikke tog lejeværdien med. Det er korrekt, at socialindkomsten påvirkes af vurderingerne, men man må huske, at pensionister har et fradrag, der i hvert fald til en vis grad følger med boligværdien for en normal bolig. I øvrigt skal jeg

minde fru Mette Groes om, at socialindkomsten er gennemført under den socialdemokratiske regering, i fru Ritt Bjerregaards ministertid. Men vi står over for at skulle lave en ny socialindkomst, og jeg mener, vi skal prøve at undgå nogle af de problemer, som den gamle socialindkomst havde netop på det punkt.

Endelig vil jeg sige om dyrtidsreguleringen, at den selvfølgelig er efterfølgende. Hvad skulle den ellers være?

(Kort bemærkning).

Mette Groes (S):

Til fru Aase Olesen: det er klart, at reguleringen er efterfølgende, men det er jo ikke det samme som, at pensionisten altid står i en rimelig situation, når man ser på de udgifter, som han eller hun skal have dækket.

Det er rigtigt, at socialindkomsten blev gennemført i fru Ritt Bjerregaards tid, men fru Aase Olesen er sikkert bekendt med, at vi ønsker at trække de forhold, som vedrører pensionisternes øgede belastning i kraft af de forhold, jeg netop har omtalt i min sidste replik, ud af socialindkomstbegrebet, sådan at vi får en socialindkomststudregning, som er mere favorabel for pensionisterne.

Endelig nævner fru Aase Olesen, at ejendomsskatterne kan indefryses, og det er fuldstændig rigtigt, men fru Aase Olesen ved sikkert, at der er mange pensionister, som ikke bryder sig så forfærdelig meget om den løsning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

[Fjerde næstformand]

Der er ikke mere på dagsordenen.

Ny stedf.: Larsen-Ledet (RV)

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 25. marts 1987, kl. 13.00.

Skatte- og afgiftsudvalget (20/3 87):

Udtræder: Bakholt (S)

Ny stedf.: Lissa Mathiasen (S)

Angående dagsordenen skal jeg henvide til den i salen opslåede dagsorden.

Retsudvalget (23/3 87):

Udtræder: Dagmar Mørk Jensen (RV)

Mødet hævet kl. 17.12
